

ZÁVÄZKOVÉ PRÁVO (VŠEOBECNÁ ČASŤ)

(cvičenie - seminár)

Paulus D. 44,7,3 pr.

Obligationum substantia non in eo consistit, ut aliquod corpus nostrum aut servitutum nostram faciat, sed ut alium nobis obstringat ad dandum aliquid vel faciendum vel praestandum

Podstata záväzku nespočívá v tom, že nejaký majetok alebo služobnosť nám patrí, ale v tom, že niekto je nám zaviazaný niečo dať, urobiť alebo ručiť (zodpovedať).

Gai Institutiones 4,1-2

*In personam actio est, qua agimus, quotiens litigamus cum aliquo, qui nobis uel ex contractu uel ex delicto obligatus est, id est, cum intendimus **DARE FACERE PRAESTARE** oportere.*

Osobná žaloba je tá, ktorou žalujeme niekoho, kto je nám zaviazaný buď zo zmluvy alebo z deliktu, t.j. že má povinnosť niečo dať, urobiť, ručiť (zodpovedať).

Justiniani Institutiones 3,13 pr.

... obligatio est iuris vinculum, quo necessitate adstringimur alicuius solvendae rei, secundum nostrae civitatis iura.

... záväzok je právne puto, ktorým sme zaviazaní právom našej obce niečo plniť.

Gai Institutiones 3,88

Nunc transeamus ad obligationes, quarum summa divisio in duas species diducitur: omnis enim obligatio uel ex contractu nascitur vel ex delicto.

Prejdime teraz k záväzkom. Ich základné delenie sa uskutočňuje určením dvoch skupín: každý záväzok vzniká buď z kontraktu alebo z deliktu.

Cels. D. 50,17,185

Impossibile nulla obligatio est.

Nemožnosť nezakladá záväzok.

Ulp. D. 44,7,14

Servi ex delictis quidem obligantur et, si manumittantur, obligati remanent: ex contractibus autem civiliter quidem non obligantur, sed naturaliter et obligantur et obligant. Denique si servo, qui mihi mutuum pecuniam dederat, manumisso solvam, liberor.

Otroci sú zaviazaní z ich deliktov a ak sú prepustení, sú zaviazaní naďalej: nie sú však civilne zaviazaní z kontraktov, predsa len však zaväzujú seba podľa prirodzeného práva. Nakoniec, ak v prípade, že mi otrok poskytol pôžičku, mu ju splatím po jeho prepustení, oslobodzujem sa zo záväzku.

Ulp. D. 12,5,4,3

Sed quod meretrici datur, repeti non potest, ut Labeo et Marcellus scribunt, sed nova ratione, non ea, quod utriusque turpitudine versatur, sed solius dantis: illam enim turpiter facere, quod sit meretrix, non turpiter accipere, cum sit meretrix.

To, čo sa dáva prostitútke, vymáhať nie je možné, ako píše Labeo a Marcellus, avšak podľa nového zmyslu nie preto, že obe strany konajú nemravne, ale z toho dôvodu, že tak koná len poskytovateľ (peňazí): ona len nemravne koná, pretože je prostitútka, ale peniaze neprijíma nemravne, lebo robí prostitútku (ako prácu).

Pomp. D. 18,1,8,1

... *cum captum piscium vel avium vel missilium emitur* ...

... ak sa kúpia v budúcnosti ulovené ryby alebo odchytení vtáci ...

Paul. D. 9,2,31

Ak orezávač stromov zhodil konár alebo robotník, keď staval lešenie, usmrtil okoloidúceho otrocka, tak zodpovedá iba vtedy, ak konár padol na verejnej ceste a robotník nevaroval pred nebezpečenstvom, čím by sa mohlo nehode predísť. Mucius (Scaevola) predsa však povedal, aj keby sa to isté stalo na súkromnom pozemku, možno žalovať z (dôvodu) nedbanlivosti. Nedbanlivosť prichádza totiž do úvahy vtedy, ak to, čo sa vyžaduje od predvídaveho človeka, sa nepredvídalo alebo sa až vtedy ohlasovalo, keď sa nebezpečenstvu už nedalo zabrániť. Po tejto úvahe je jedno, či šiel po verejnej alebo súkromnej ceste, lebo obyčajne sa vedie cesta po súkromných pozemkoch. Ak tu však nie je žiadna cesta, musí sa škodca zodpovedať výlučne za úmysel, t.j. za to, že nesmie na nikoho hodiť konár, koho vidí ísť okolo. Lebo kvôli nedbanlivosti ho nemožno žalovať, **ak nemohol tušiť** (orezávač), **že niekto pôjde po tomto mieste**.

Otázky:

1. Uveďte možné dôvody vzniku záväzku. (Gai Institutiones 4,1-2)
2. Čo je obsahom slov: *dare – facere – praestare* ?
3. Ktoré sú prvky záväzkového vzťahu? (Justiniani Institutiones 3,13 pr.)
4. Uveďte príklady na nemožné plnenie (D. 50,17,185).
5. Kto môže byť subjektom záväzku a o aký záväzok ide v D. 44,7,14?
6. Aké sú náležitosti obligačného (záväzkového) plnenia?
7. Uveďte a vysvetlite, či je platný záväzok, o ktorom sa hovorí v D. 12,5,4,3 ?
8. Uveďte a vysvetlite, či vznikne platný záväzok v prípade, o ktorom sa hovorí v D. 18,1,8,1?
9. Aká okolnosť je v D. 9,2,31 vyjadrená slovami: „**ak nemohol tušiť** (orezávač), **že niekto pôjde po tomto mieste**“? Vysvetlite v tejto súvislosti pravidlo: „*Nemo tenetur divinare*“ (Nikto nie je povinný byť jasnovidcom).